

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
Louise Berkelius

Stockholm
2023-12-21

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Ju2023/02232

Remissyttrande

Europeiska kommissionens förslag till förordning om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Här följer våra synpunkter.

Sammanfattning av förslaget

EU-kommissionen föreslår en ny förordning om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, som ska ersätta det nuvarande EU-direktivet på området från 2011. Det huvudsakliga målet med kommissionens förslag är att minska antalet sena betalningar inom EU, i syfte att förbättra särskilt de små och medelstora företagens likviditet och konkurrenskraft och därigenom bidra till en väl fungerande inre marknad.

Förslaget innebär bland annat att betalningstiden vid alla handelstransaktioner, både näringsidkare emellan och mellan näringsidkare och det allmänna, inte får vara längre än 30 dagar. Längre fakturatid får enligt förslaget inte avtalas om, men däremot kortare. Förslaget handlar även om att nivån på dröjsmålsräntan och tidpunkten för när den börjar löpa harmoniseras, att ränta ska börja löpa efter förfallodag även utan att borgenär skickar betalningspåminnelse, och att borgenärer inte ska kunna avstå från sin rätt till dröjsmålsränta. Medlemsstaterna ska också utse en eller flera tillsynsmyndigheter som ska säkerställa att förordningens regler efterlevs samt främja en frivillig användning av alternativa mekanismer för tvistelösningar.

Bakgrund

Långa fakturatider och sena betalningar har varit och är alltjämt ett problem i näringslivet. I synnerhet innebär det ansträngningar på leverantörers likviditet, och försenade eller inställda betalningar är en av de vanligaste orsakerna till att företag hamnar på obestånd och i förlängningen riskerar konkurs – omkring en fjärdedel av konkurser i EU beror på detta.¹ Sena betalningar har därmed följd effekter, då leverantörer som inte får betalt i tid får svårt att betala sina leverantörer. EU-kommissionen har identifierat att kortare betaltider skulle leda till minskade kostnader för leverantörer genom minskat behov av att administrera betalningspåminnelser och inkassoförfaranden, ökande mellanstatlig handel, färre förlorade arbetstillfällen och stärkt finansiering för i synnerhet små och medelstora företag.²

2011 antogs ett direktiv (2011/7/EU) för att korta fakturaperioder i EU-länderna. Direktivet föreskrev att 30 dagar ska vara fakturatid för offentliga myndigheter, och 60 dagar för företag, med möjlighet för företag att avtala om andra fakturatider om det inte är uppseendeväckande orättvisa (*"grossly unfair"*)

¹ EU-kommissionen, [Late Payments Regulation Factsheet](#), 2023

² [JRC Publications, Assessing the economic impact of faster payments in B2B commercial transactions, 2022](#)

villkor. Direktivet innehåller också bestämmelser om att försening automatiskt ska berättiga till ränta och en minsta ersättning på 40 € för indrivning av betalning. Direktivet gav medlemsstater möjlighet att införa lagar som var mer långtgående.

I Sverige implementerades direktivet med 30 dagars fakturatid vid affärer mellan näringsidkare med möjlighet att avtala om andra fakturatider om borgenären godkänner det.³ För myndigheter och andra offentliga organ gäller 30 dagars fakturatid, utan möjlighet att avtala bort.

Enligt en kartläggning som genomfördes 2016 hade samtliga medlemsländer införlivat direktivet och många länder har valt att inte gå utöver direktivets miniminivå. I likhet med Sverige har dock flera länder valt att fastställa att om inget annat avtalats gäller en betalningstid på 30 dagar mellan näringsidkare. Nio länder hade även valt att sätta ett absolut tak, alltså tvingande lagstiftning för hur lång betalningstid som får avtalas mellan två näringsidkare. I de flesta fall har man valt 60 dagar som tak.⁴ Motsvarande reglering saknas i svensk rätt.

I kölvattnet av kartläggningen 2016 etablerades en uppförandekod för betaltider 2018. Uppförandekoden innebär att vid köp från små och medelstora företag med färre än 250 anställda förbinder sig kunden att betala inom 30 dagar till de leverantörer som så begär. Ett trettiotal större företag har anslutit sig till koden.⁵

Rapportering av betaltider

För att öka transparensen kring betaltider infördes 1 mars 2022 en redovisningsplikt i lag för att följa upp hur väl ambitionerna med att korta betaltider uppfylls. Företag med fler än 250 anställda är skyldiga att rapportera de betaltider de har till små och medelstora företag som leverantörer. Rapporteringen sker till Bolagsverket och den första rapporteringsperioden, som avser perioden den 1 juli 2022 till den 30 juni 2023, avslutades i september i år.

I skrivande stund, slutet av december 2023, har 1 088 företag inrapporterat betalningstider. Fortfarande saknas därmed enligt Bolagsverket inrapportering från omkring 400 företag.

Av de inrapporteringar som har skett ser fördelningen av betaltider ut enligt figur 1 nedan.

³ Ändring i räntelagen (1975:635), prop. 2012/13:36

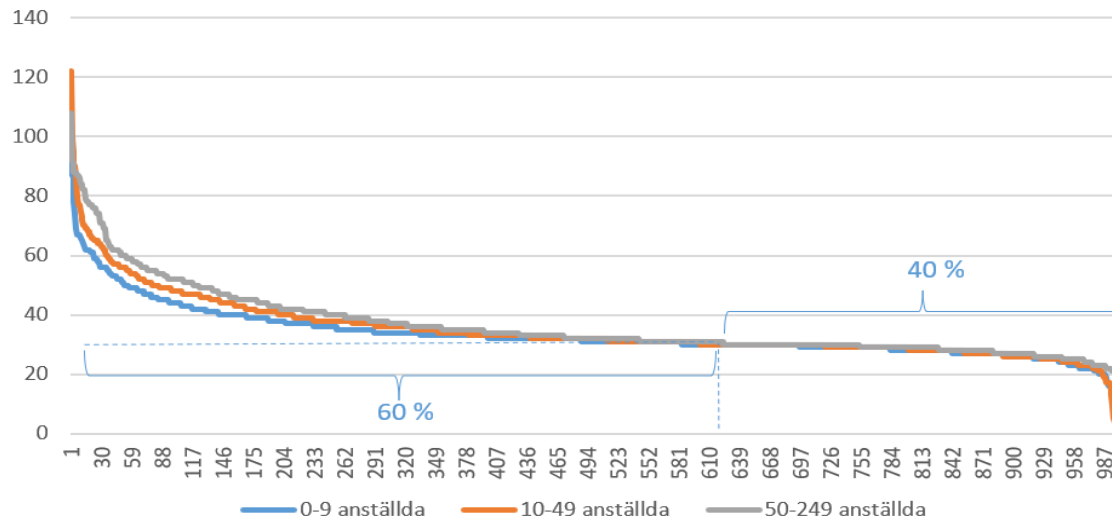
⁴ [Kartläggning av betalningstider i näringslivet](#), 2016

⁵ Se betaltider.se

Figur 1

Genomsnittlig faktisk betalningstid från inrapporterande större företag, 1 juli 2022 – 30 juni 2023

Dagar / Fördelning av inrapporterande företag

	Medelvärde	Std	Median	
0-9 anställda		33,42	8,95	31
10-49 anställda		34,86	10,97	32
50-249 anställda		36,11	12,30	32

Källa: Bolagsverket och Almega Innovationsföretagen

Figur 1 visar faktisk betaltid i genomsnitt från samtliga inrapporterande större företag till små och medelstora företag, uppdelade på storlekskategori. Varje företag i sig har inrapporterat ett medelvärde av sina betaltider, vilket innebär att de faktiska betaltiderna kan vara mycket längre i enskilda fall. Sammanställningen i figur 1, som har gjorts av Almega Innovationsföretagen, visar att 60 procent av storföretagen har en genomsnittlig faktisk betaltid till SME-företag på över 30 dagar. Den genomsnittliga faktiska betaltiden till små och medelstora företag är 35 dagar och 30 procent av fakturorna betalas efter avtalad betalningstid.

De företag som anslutit sig till den frivilliga uppförandekoden och förbundit sig att betala inom 30 dagar till de leverantörer som så önskar är tyvärr inte bättre. Deras faktiska betaltid är i genomsnitt 42,7 dagar, och de betalar 23 procent av sina fakturor för sent.

Företagarna har granskat de 100 största företagens betalningstider och andel sena betalningar. Granskningen visar att det finns en betydande spridning, där vissa företag har faktiska betaltider på över 80-90 dagar, medan andra håller sig under 30-dagarsgränsen. Andelen sena betalningar (efter förfallodag) varierar likaså, från under tio procent hos vissa företag till över 90 procent hos andra. Se hela listan i bilaga 1 till detta remissyttrande.

Dessa sammanställningar visar att en stor andel av företagen, trots att man avtalat om längre betaltider än den frivilliga kodens ambition om max 30 dagar, inte har förmågan att betala fakturor i tid.

Engagemanget i att utarbeta en frivillig etisk kod för att korta betaltiderna till små och medelstora företag för att värna avtalsfriheten har, som utfallet ser ut, inte fått avsedd effekt.

En anledning till detta skulle kunna vara att den faktiska kostnaden för att bryta mot koden inte är tillräckligt stor, och att de negativa effekterna för företagets varumärke eller på leverantörsmarknaden inte skapar tillräckliga drivkrafter för att leva upp till koden. Ett annat skäl kan vara att frågan prioriteras ner i företagen eller inte följs upp internt.

Företagarnas inställning

Långa fakturatider och försenade betalningar är alltjämt ett problem, i synnerhet inom vissa branscher. Företagarna har under november 2023 genomfört en undersökning om fakturatider och sena betalningar bland våra medlemmar, med cirka 1 500 svarande. I undersökningen svarar elva procent att man har över 30 dagar i genomsnittlig fakturatid hos sina kunder. Var fjärde svarande uppger att kunder har begärt längre fakturatid än 30 dagar. Tre av tio företagare uppger att försenade betalningar de senaste 12 månaderna har inneburit vissa problem, men endast fem procent uppger att det inneburit stora eller mycket stora problem.

Företagarna anser att kommissionens förslag behöver ses ur ett europeiskt perspektiv. Många EU-länder dras med ännu längre betalningstider än de i Sverige. Mer säkerhet i betalningar och kortare fakturatider skulle stärka möjligheterna att handla på den inre marknaden, i synnerhet för små och medelstora företag. Det är därför positivt att det så kallade EU Payment Observatory lanserades tidigare i år.⁶

Företagarnas hållning är att avtalsfrihet bör råda mellan privata aktörer på marknaden, men att offentliga aktörer bör ha en lagstadgad gräns om maximalt 30 dagars betalningstid. Företagarna är också positiva till förslaget att dröjsmålsränta ska börja löpa efter förfallodagen, även utan att borgenären skickar betalningspåminnelse.

Regeringen bör vidare verka för att fler EU-länder förbinder sina offentliga organ till maximalt 30 dagars betalningstid, samt att fler EU-länder samlar in och redovisar betalningstider öppet på liknande sätt som Bolagsverket i Sverige gör.

Patrick Krassén
Policychef
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

⁶ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/late-payment-directive/eu-payment-observatory_en

Koncern/bolag	Rapporterande bolag	BETALTIDER								
		0-9 anställda			10-49 anställda			50-249 anställda		
		Avtalad	Faktisk	Sena %	Avtalad	Faktisk	Sena %	Avtalad	Faktisk	Sena %
AAK	AAK Sweden	42	45	84	50	54	85	47	50	91
ABB	ABB	52	62	42	65	70	33	79	83	32
Addtech	Addtech	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
Quimper Group	Ahlsell Sverige	31	34	29	33	36	27	33	36	26
Alfa Laval	Alfa Laval Technologies	30	34	19	31	34	18	32	39	18
Alleima	Alleima Tube	39	42	17	41	43	18	46	49	22
Region Stockholm	Ambulanssjukv i Storstockholm	30	30	7	29	30	6	29	30	10
Apoteket	Apoteket	35	37	9	34	35	4	31	32	4
Arla Foods	Arla Foods	32	35	11	39	41	10	47	49	12
Assa Abloy	Assa Abloy Opening Solutions Sweden	46	50	27	46	48	25	52	54	27
AstraZeneca	AstraZeneca	33	39	7	49	49	4	56	52	3
Atlas Copco	Atlas Copco	32	33	11	43	44	10	47	49	12
Autoliv	Autoliv	31	40	46	35	39	45	40	43	33
Nibe Industrier	Backer	32	32	27	41	41	28	34	33	24
Beijer Ref	Beijer Ref	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
Bilia	Bilia personbilar	29	34	23	29	55	22	26	42	22
Billerud	Billerud	36	34	13	38	38	17	40	45	26
Boliden	Boliden Mineral	35	46	28	34	50	27	30	34	23
Bonnier	Bonnier News	28	32	50	29	34	50	31	36	46
Bravida	Bravida Sverige	32	39	28	32	38	36	32	39	45
Circle K	Circle K Sverige	30	34	10	45	45	8	45	45	6
KF	Coop Sverige	29	31	9	31	32	6	29	30	8
GLS	Cytiva Sweden	46	47	84	62	63	80	59	59	76
Axel Johnson	Dagab Inköp & Logistik	29	31	47	20	21	39	25	26	34
Din Bil	Din Bil Sverige	27	29	9	30	31	7	33	34	5

<i>Dometic</i>	Dometic	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
<i>Dustin</i>	Dustin	43	43	3	46	46	23	58	56	6
<i>E.ON</i>	E.ON Sverige	45	48	53	38	41	61	42	43	45
<i>Electrolux</i>	Electrolux	32	36	49	34	38	58	34	37	50
<i>Elgiganten</i>	Elgiganten	30	38	41	30	34	36	30	33	31
<i>Embracer</i>	Embracer	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
<i>Epiroc</i>	Epiroc Drills	43	49	27	72	72	13	91	86	12
<i>Ericsson</i>	Ericsson	32	34	72	40	48	78	72	74	90
<i>Essity</i>	Essity	34	36	20	34	35	22	35	36	20
<i>Carl Bennet AB</i>	Getinge Sterilization	51	52	97	47	47	98	43	43	96
<i>Gränges</i>	Gränges Finspång	30	38	51	30	35	47	30	36	51
<i>Göteborgs Stadhus</i>	Göteborg Energi	29	31	27	29	30	28	27	28	18
<i>H & M</i>	H & M	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
<i>Handelsbanken</i>	Handelsbanken	22	20	7	21	17	10	20	18	8
<i>Hedin Group</i>	Hedin Göteborg bil	27	32	41	30	34	39	28	31	42
<i>Heimstaden</i>	Heimstaden Sweden	19	25	57	27	34	57	28	34	52
<i>Hexagon</i>	Hexagon	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
<i>L E Lundbergföretagen</i>	Holmen	28	29	10	29	30	9	31	32	7
<i>Husqvarna</i>	Husqvarna	32	42	16	34	42	11	36	45	10
<i>ICA Gruppen</i>	ICA Sverige	36	37	8	29	30	5	33	34	8
<i>If</i>	If skadeförsäkring	22	22	10	23	23	7	23	23	5
<i>Ikea</i>	Ikea of Sweden	30	28	7	30	28	8	30	28	10
<i>Indutrade</i>	Indutrade	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
<i>Intrum</i>	Intrum Sverige	25	30	22	28	26	17	27	28	24
<i>LKAB</i>	LKAB	30	30	3	31	32	3	30	31	4
<i>Loomis</i>	Loomis Sverige	28	31	12	28	30	16	28	27	14
<i>Investor</i>	Mölnlycke Health Care	31	33	20	29	32	29	35	35	21

SSAB	SSAB EMEA	50	51	46	52	53	45	54	55	49
St1	St1 Sverige	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
Stena	Stena Line	29	33	49	28	30	55	29	34	56
Stena Metall	Stena recycling	30	31	5	30	30	4	30	30	4
Stora Enso	Stora Enso	45	47	24	53	56	19	70	71	19
Storskogen	Storskogen	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp	Ej rapp
Sweco	Sweco Sverige	30	33	47	30	33	54	30	32	48
Swedbank	Swedbank	26	29	44	25	29	51	27	29	44
Swedish Match	Swedish Match North Europe	23	25	7	30	30	6	33	34	6
Swedish Orphan	Swedish Orphan Biovitrum	30	37	53	32	35	50	35	39	43
Latour	Swegon operations	30	30	1	38	38	1	39	39	2
Systembolaget	Systembolaget	30	29	3	30	29	3	30	32	8
Tele2	Tele2 Sverige	30	31	30	34	35	33	35	35	39
Telia	Telia Sverige	36	39	25	45	48	23	48	51	16
Tetra Pak	Tetra Pak	44	46	47	52	55	47	73	76	42
Toyota	Toyota Material Handling Manufacturing Sweden	24	25	6	23	23	5	22	21	7
Trelleborg	Trelleborg Sealing solutions	31	35	52	37	39	49	46	48	51
Vattenfall	Vattenfall	35	45	15	32	44	11	40	62	12
Volkswagen	Volkswagen Group Sverige	29	33	21	32	35	14	29	31	10
AB Volvo	Volvo Lastvagnar	52	53	4	55	57	4	86	87	1
Geely	Volvo Personvagnar	51	66	25	44	56	16	46	52	15
AFRY	ÅF-Industry	34	48	74	31	45	79	37	41	55

Gul markering=

har undertecknat uppförandekoden om 30 dagars
betalningstid

företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 113 57 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00